

עומק הפשט

בס"ד, יום ג' פרשת וארא כ"ד טבת תשע"ט,
גליון נושא, בענין העומד על הפרק.

בירורי הלכה ופסקי דין אקטואליים, מפי גדולי
ופוסקי הדור שליט"א. לעורר לב המעיין, ואין
לסמוך על הדברים הלכה למעשה.

גליון נושא:

'ניסוח מודעה בלי גניזה'

מפסיקים לייצר גניזה!

זהירות: מצוי מאוד במודעות, הזמנות
לחתונה ובר מצוה, ברכות לחתן וכלה,
תשורה לתורמים הנכבדים, לוח שנה,
וכדומה, שבתוך נוסח הכתיבה משלבים
פסוקים ודברי תורה, ויש לדעת באיזה
אופנים הדבר מתחייב בגניזה, ובאיזה אופנים
לא, ויש להזהר מאד שלא יכתוב פסוקים
במקום שיש איסור מחמת החשש שיבוא
לידי ביזיון.

דוגמאות: יש בתי ספר שבתלבושת
האחידה שלהם מופיע הפסוק בית יעקב לכו
וגללה, כלשון הפסוק **בישעיהו** (פרק ב פסוק
ה). יש קופות צדקה שמכניסים בתוך
החותמת את המילים פתח את ידך כלשון
הפסוק **בתהלים** (קמה פסוק טז).

תמונות: הנדון נוגע מאוד לתמונות של
בתי כנסת וישיבות שמופיע עליהם פסוקים,
אכן מותר לכתוב פסוקים על בנין שהרי הם
בדרך כבוד ולא בדרך ביזיון, אולם התמונות
של הבנין יתכן שטעונות גניזה, ויהיה אסור
להדפיס תמונות אלו (לפעמים הפסוק על
הבנין הוא רק בגדר מליצה, ופעמים יש שינויים מלשון הפסוק).

ב'עמוד' של השליח ציבור בבתי הכנסת מופיע **הפסוק** (תהלים פרק טז פסוק ח) **שְׁנִיתִי ד' לְנֶגְדִי תָמִיד**
בשם מלא, ובתמונות שמצלמים בבית הכנסת צריך להקפיד להסתיר את שם ד'. וכן באתרא קדישא מירון
בכניסה לציון הרשב"י מופיע **הפסוק** (דברים לא כא) **כִּי לֹא תִשָּׁכַח מִפִּי זִרְעוֹ**. כך גם על ציונו של הרה"ק
רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א מופיע שם ד', כמו כן יש שכותבים על ארון הקודש והפרוכת פסוקים כגון
(תהלים פרק קיט פסוק צז) **מָה אֶהְיֶה תוֹרְתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁיחֹתִי**, וכדומה.

כידוע **הג"ר יוסף שלמה כהנמן הרב מפוניבז'** זצ"ל כתב על בנין הישיבה בבני ברק את **הפסוק** (עובדיה
פרק א פסוק יז) **וַבְּהָר צִיּוֹן תִּהְיֶה פְּלִיטָה וְהָיָה קֹדֶשׁ**. פסוק שאותו ציטט **החפץ חיים** בסוף ימיו לאחר
שנודע כי צורר היהודים היטלר ימ"ש מתחיל לרדוף את היהודים, והרב מפוניבז' פירש זאת לאחר השואה
כרוח הקודש שלארץ ישראל הוא לא יגיע. וכמו כן על בנין 'אהל קדושים' כתב את **הפסוק** (ישעיהו פרק ד
פסוק ג) **וְהָיָה הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ**. וכן בבית הכנסת חזו"א לדרמן בעיר התורה
בני ברק מתנוסס **הפסוק** (חבקוק פרק ב) **וְה' בִּהְיֶכַל קִדְּשׁוּ הַסּ מִפְּנֵי כָּל הָאָרֶץ**:

אזהרה ובקשה

סיון תש"נ

הננו להזכיר לציבור שיש איסור גמור
לכתוב או להדפיס פסוק - גם בלי הזכרת השם -
אם יש חשש שיבוא לידי ביזיון (יו"ד רפ"ג ס"ד)
פרט לחלק מפסוק אם נכתב לצחות לשון (שם רפ"ד ס"ב)

לכן אין להדפיס פסוק או חלק מפסוק
בתוך מודעה בעיתון או ברחובות,
בתוך הזמנה לשמחות,
בתוך כרטיסי הגרלות, קבלות וכדומה

הגניזה
בית וגן ירושלים

יוסף של' אלישיב	שלמה זלמן אויערבאך	עובדיה יוסף
שמואל הלוי ואזנר	חיים פינחס שיינברג	בן ציון אבא שאול
ניסים קרליץ	יאודה צדקה	

הדפסה ברולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
גנוי הקודש פיינהנדלר, יחזקאל בן ישראל פסח עמוד מס': 307 הדפס ע"י אוצר החכמה

הפסוקים על בנין ישיבת פוניבז', אהל קדושים, ישיבת עטרת שלמה

גם הג"ר שלום בער סורוצקין שליט"א בישיבה הגדולה עטרת שלמה בשכונת שדי חמד בעיר ראשון לציון, חקק על בנין הישיבה את הפסוקים (תהלים פרק יא פסוק ד) ד' בְּהִיכַל קָדְשׁוֹ ד' בְּשָׁמַיִם פָּסָאוּ עֵינָיו יַחְזוּ עַפְעָפָיו יִבְחֲנוּ בְּנֵי אָדָם: (תהלים פרק יד ב) ד' מְשָׁמִים הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם לִרְאוֹת הֵיטֵשׁ מִשְׁכֵּיל דָרֶשׁ אֶת אֱלֹקִים, תְּמוֹנַת הַבִּינִין עִם הַפְּסוּקִים מוֹפִיעָה בַּבְּלִנְקִים הַרְשָׁמִיִּים שֶׁל הַיְּשִׁיבָה, וַיֵּשׁ לְדוֹן הָאֵם טַעוֹן גִּנְיָזָה.

דינים נוספים: במסגרת מצומצמת זו, לא נתייחס לדין נוסף, שנפסק בשו"ע (יו"ד רפג סעיף ב) שאסור לכתוב פסוקים, כי אם את כל התורה כאחת, משום ש'תורה חתומה נתנה'. וכן לאיסור לכתוב פסוקים ללא שרטוט, כמבואר בשו"ע (רפד סעיפים א-ב). וכן לאיסור שהזכיר הרמ"א (יו"ד סימן רפד סעיף ב) לא לכתוב דברי חול בכתב אשורית.

1. אסור לכתוב פסוקים שיבואו לידי ביזיון

כתב הרמב"ם (שו"ת פאר הדור סימן ז), הובא ברבינו ירוחם (סוף נתיב ב, ח"ב יט ב) ונפסק בשו"ע (יו"ד סימן רפג סעיף ד, ובבית יוסף שם), ובמשנ"ב (סימן כד ס"ק ט), שאסור לרקום פסוקים על טלית של מצוה, [והיינו אפילו כאשר אינו מזכיר את השם] וביאר הרמב"ם את הטעם, שהרי טלית היא רק 'תשמישי מצוה' ומותר להיכנס בה למקומות המטונפים ונמצא מביא דברי תורה לידי ביזיון כאשר יכניסם למקומות המטונפים.

והדגיש הט"ז שכל מקום שיכול לבוא לידי ביזיון אי פעם, לא יכתוב שום פסוק. וכן כותב המשנ"ב (בהלכות סוכה סימן תרלח ס"ק כד) שאסור לכתוב פסוק על פרי ולתלותו בסוכה לנוי כי יבוא לידי ביזיון.

לעומת זאת, מותר לכתוב פסוקים במקום שלא יבוא לידי ביזיון, כמבואר בלבוש (יו"ד סימן רפג עטרת זהב סעיף ד) הובא בש"ך (יו"ד סימן רפג ס"ק ו) שמותר לכתוב פסוקים על מפות הספר תורה, שהרי הם תשמישי קדושה ואסור להכניסם למקומות המטונפים ואין חשש שיבואו לידי ביזיון. וכן כתב המשנ"ב (סימן מ ס"ק ג) שמותר לכתוב פסוקים בנייר ולתלותו בפתח בית הכנסת.

לגבי מפות שולחן, כתב המשנ"ב (סימן כד ס"ק ט) ואף על מפות אין מורין היתר לכתחילה לרקום דברי תורה עליו. [מפות שולחן הם דרגת בינים - מצד אחד אין איסור להכניסם למקומות המטונפים, כמו מפות ספר תורה. מאידך, אין דרך להכניסם למקומות המטונפים, כמו טלית שאדם לובש].

טלית גדול: נפסק בשו"ע (סימן כא סעיף ג) שמותר להיכנס בציצית לבית הכסא, ומבואר במשנה ברורה (ס"ק יד), שרק בטלית קטן מותר אבל טלית גדול של מצוה שמיוחד לתפילה אין נכון להיכנס לבית הכסא, אך להשתין בהם מותר. וכתב השערי תשובה (סימן כד ס"ק ד) בשם לקט הקמח בשם הרדב"ז שהאיסור שכתב הרמב"ם לכתוב פסוקים על טלית שמא יבוא לידי בזיון, נאמר בטלית שאינה מיוחדת לתפילה כפי שנהגו פעם ללכת כל היום עם הטלית, אך לא דיבר על טליתים שלנו המיוחדים לתפילה, שמקפידים לא להיכנס עמם לבית הכסא. [ומשמעות דבריו שגם בטלית שלנו לכתחילה אסור]. ובספר הלכה ברורה (סימן ח אות יד) עורר שעדיין יש חשש שיבואו לידי בזיון כשיזרקם כאשר יתבלו, שהרי אין טעונים גניזה כדין 'תשמישי מצוה'.

2. מותר לכתוב פסוקים באופנים שאין בהם קדושה

הדפסות: עלה בידינו, שאסור להדפיס פסוקים כאשר יש חשש שיבואו לידי בזיון. אך ישנם מספר אופנים שאין קדושה בפסוקים, ומותר להדפיסם אף שיבואו לידי ביזיון. א. מילים בודדות. ב. בדרך צחות, מליצה, סיפור דברים, דרך לשון בני אדם. ג. כאשר משנה את לשון הפסוק, או את סדר המילים עד שלא נשאר שלוש מילים כסדרם. (שינוי הסדר מתיר בפסוקים, ולא במאמרי חז"ל).

פרטי היתרים אלו ראה בספר **גנזי הקודש** (פרק ט סעיף ח), ומבואר שם שהיתרים הם רק בכפוף לתנאים דלהלן.

א. **מילים בודדות:** מבואר בגמ' (גיטין דף ו:): שאסור לכתוב פסוק בלי שרטוט. לדעת רבי יצחק האיסור הוא משלוש תיבות, ולתנא דברייתא הוא מארבע תיבות. **הרמב"ם** (הלכות תפילין פרק ז הלכה טז) פוסק שהאיסור הוא רק מארבע תיבות, ומאידך בהלכות חליצה פוסק הרמב"ם (פרק ד הלכה לה) שגם שלוש תיבות אין לכתוב. וכן נוקט השו"ע (יו"ד סימן רפד סעיף ב) שהאיסור הוא משלוש תיבות.

בפתחי תשובה (יו"ד סימן רפד ס"ק א) הביא בשם **הרשב"ש** (סימן תפב) שהסיבה שבשלוש מילים אסור ובשתי מילים מותר, הוא משום שכל שתי מילים, תמיד אינו ניכר שהוא ציטוט של פסוק, ומכאן זה חידש שאם יש שלוש מילים שלא ניכר שהם ציטוט מפסוק, כגון (משלי פרק כה פסוק כה) מִים קָרִים עַל, ללא תוספת המילים (שם) נֶפֶשׁ עֲיָפָה, אין איסור לכותבו, כי לא משתמע מהמילים שכוונתו לפסוק, ובכך יישב את הסתירה בדברי הרמב"ם.

ולפי זה הורו **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל ו**הגר"נ קרליץ** שליט"א (גנזי הקודש פרק ט סעיף ד) שאם כותב אפילו שתי מילים מפסוק, אם יש להם משמעות בפני עצמם כגון (דברים פרק ו פסוק ז) וְשִׁנְתָם לְבִנְיָה, גם הם טעונים גניזה. [אלא אם כן יש את אחד ההיתרים דלהלן, כגון דרך צחות וכדומה].

ב. **דרך צחות:** מבואר בתוס' (גיטין ו: ד"ה א"ר יצחק) ונפסק בשו"ע (סימן רפד סעיף ב) שמותר לכתוב באגרת שלומים מילים מפסוק כאשר משמעותם היא בדרך צחות. ובש"ך (ס"ק ב) כתב שקצת משמע מלשון **הירושלמי** (מגילה פרק ד הלכה ב) שאסור גם בדרך צחות, והוסיף שיש פוסקים שאסרו.

במכתב גדולי ישראל (המצו"ב) מופיע שדרך צחות מותר, וכן כתב **הג"ר שמואל הלוי ואזנר** זצ"ל (שבט הלוי חלק ז סימן קסז) שלא מצאנו שגונזים איגרות בגלל הפסוקים שנכתבים בהם, כאשר משמעותה בדרך צחות, כגון שמשבח את חברו בלשון הפסוק (משלי פרק יא פסוק כו) וּבִרְכָה לְרֹאשׁ מִשְׁפָּר, כי משתמש במילים של הפסוק לברך את חברו ואין כוונתו לדברי תורה.

אמנם דעת **הג"ר חיים קנייבסקי** שליט"א (בסוף ספר גנזי הקודש תשובות הגר"ח קנייבסקי שאלה סח) שצריך ליזהר לא לכתוב פסוק שלם, אפילו שהוא רק דרך צחות.

הסבר: למרות שהיתרים אלו, של 'מילים בודדות' ו'דרך צחות' נאמרו לגבי האיסור לכתוב בלא שרטוט. פוסקי זמננו דימו גדרי דין שרטוט, לאיסור לכתוב כתבי הקודש שעלולים לבוא לידי ביזיון. שהרי גדר האיסור לא לכתוב מילים בלי שרטוט, מבואר ברמב"ן (גיטין דף ו:): שפסוק שיש בו קדושה צריך שירטוט. מדבריו למדנו שכל דבר שלא צריך שרטוט בהכרח שהוא לא פסוק, וממילא אין איסור לכותבו למרות שיבוא לידי בזיון.

וטעם ההיתר לכתוב בלי שרטוט בשני מילים כתב **הרשב"ש** שאין ניכר שכוונתו לפסוק, וכן לגבי ההיתר לכתוב בדרך צחות ביאר **הג"ר ניסים קרליץ** שליט"א (גנזי הקודש פרק ט הערה יד), משום שאין כאן פסוק, אלא לשון חול שהוא כמו פסוק, ואין טעון גניזה שאין בו קדושה, ולכן מותר לכותבו אף שיבוא לידי ביזיון.

תפארת המליצה: לדעת **הג"ר ניסים קרליץ** שליט"א (גנזי הקודש פרק ט סעיף ח) ו**הג"ר שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל (הליכות שלמה פרק ז סעיף כד) אם כותב פסוק ומתכוין למשמעות אחרת מכוונת הפסוק

ומשתמש בלשון הפסוק רק כמליצה, מותר לכתוב. ולכן מותר לכתוב בכניסה לסוכה את הפסוק (דברים פרק כח פסוק ו) בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ כִּיּוֹן שֶׁנֶּחֱשַׁב מְלִיצָה, וכן לכתוב במודעת אבל (איכה פרק ה פסוק טז) נִפְלָה עֲטֻרַת רֹאשִׁנוֹ כִּי לֹא מִתְכוּיִן לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. אמנם התנה הגר"נ קרליץ שליט"א שאין לכתוב את המקור של הפסוק, כי בכך הוא מראה שכוונתו לפסוק עצמו ולא לצחות ומליצה.

וכן הורו הג"ר יוסף שלום אלישיב זצ"ל והג"ר ניסים קרליץ שליט"א שמותר לצטט פסוק כדי לברך את חבירו, כמו יקוים בך עוד ינובון בְּשִׁיבָה (תהלים פרק צב פסוק טו), או יום שלישי לסדר וּבִרְךָ פְּרִי בְטָנְךָ (פרשת עקב), שאין כוונתו לפסוק אלא לברכה והוי כמליצה. והעיר הגר"ש אלישיב זצ"ל שאם ניכר שהציטוט הוא לשון הפסוק, לא יזרקנו בביזיון (גנזי הקודש פרק ט הערה כה).

דרך סיפור דברים: כתב הרדב"ז (שו"ת חלק א סימן רכ) הובא בפתחי תשובה (יו"ד סימן רעו ס"ק כח) שנהגו העולם שלא לכתוב במכתבים את המילה שלום אלא שלו' משום שהוא שמו של הקב"ה, אבל כל המנהג הוא רק כששואל בשלומם שמתכוין לתת לחבירו שלום מבעל השלום, אבל אם מתכוין רק לספר שיש שלום בעולם וכדומה (או שרוצה לכתוב 'בנין בית שלום') שאינו שאלת שלום, מותר לכתוב 'שלום' מלא, כי אינו מכין לשם השם ולא חל עליו קדושה. [ועיין במשנ"ב (סימן פד ס"ק ו) באגרת הרשות נכון שלא לכתוב שלום עם וא"ו רק שלם שמצוי לזרוק באשפות].

לכאורה לפי הרדב"ז, מותר גם לכתוב שהציבור שר (תהלים סא, ז) יָמִים עַל יָמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף, וכדומה כי מתכוין לסיפור ולא לעצם הפסוק. אמנם כתב הג"ר ניסים קרליץ שליט"א (גנזי הקודש פרק ט הערה כב) שבפסוק שלם אין את ההיתר הזה, וכן כאשר מסופר שהיתה דרשה מרב פלוני ומביאים את תוכן הדברים שהוא אמר אינו נחשב דרך סיפור. ונחלק עליו הג"ר שמואל הלוי ואזנר זצ"ל (גנזי הקודש שם) שאם כותב דרשה של רב פלוני בתוך כתבה, גם כך נחשב דרך סיפור כיון שלא נועד ללמד את התוכן הנכתב שם, אבל אין לנהוג בהם ביזיון אלא לזרוק לפח בתוך שקית וכמו שנכתב באריכות בגליון הקודם (מספר 196).

לשון בני אדם: לשון של פסוק שכך דרך בני אדם לדבר, והיו משתמשים במילים האלו גם אם הם לא היו פסוק, כגון (דברים פרק ד פסוק טו) וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם, שכך רגילים לדבר, מותר לכתוב כי לא מתכוונים ללשון הפסוק.

ג. שינוי לשון הפסוק: היתר נוסף עולה מדברי התוס' (גיטין דף ו:) שאם משנה את סדר הפסוק מותר לצטט פסוק. כגון הפסוק באיוב (פרק ח, ז) וְהָיָה רִאשִׁיתָּךְ מִצֶּעַר וְאַחֲרִיתָּךְ יִשְׁגָּה מְאֹד, בדרך שנוי ראשיתך מצער היה מאד ישגא אחריך, והיינו שלא נשארו ג' מילים יחד בסדר הפסוק, וכן במקום לכתוב (תהלים פרק פט פסוק ג) עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה כוֹתֵב 'בחסד עולם יבנה'. הורו הגר"ש אלישיב זצ"ל והג"ר ניסים קרליץ שליט"א שמותר לצטט פסוק כאשר משנה מיחיד לרבים, ובמקום לכתוב בָּרוּךְ הָאֵל בְּשֵׁם ד' (תהלים קיח, כו) כותב ברוכים הבאים בשם ה'. כן מוכח מלשון הרמ"א (או"ח סימן קטז). וכן יכול להפוך מעבר לעתיד, או להחליף מילה מתוך הפסוק. וכן יכול להשמיט מילה, כגון לכתוב 'וְאֶהְיֶה לְרֵעֶךָ...' (גנזי הקודש פרק ט הערה יח).

כמו כן אם מוסיף תיבות שלא כתוב בפסוק או מערב שני פסוקים יחד אין בו קדושה. כך גם כאשר עושה שינוי מהותי בפסוק כגון במקום (תהלים פרק כג פסוק ו) אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כוֹתֵב אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי.

אם במקום להזכיר את שם השם הוא כותב את האות ה' לדעת הגר"נ קרליץ שליט"א (גנזי הקודש פרק ט הערה כג) חשיב שינוי, לדעת הגר"ש אלישיב זצ"ל לא חשיב שינוי (גנזי הקודש פרק ט הערה כג), ולדעת הג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל (הליכות שלמה תפילה עמוד רמז ארצות הלכה הערה 72) כאשר מצטט פסוק, כגון (ישעיהו פרק ב פסוק ה) בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכָּה בְּאוֹר יְקֹקֶ: יש לחלק שאם כתב עם האות ה' טעון גניזה, ואם כתב באות ד' אינו טעון גניזה.

תורה שבעל פה: בציטוט מאמרי חז"ל או קטעים מתוך משנה גמ' וכדו' אם יש לדברים משמעות לא מועיל לשנות את הלשון, וכמו שכתב בעליות אליהו (הערה טז) כי אך התורה שבכתב נכון לדעת הלשון מבלי מגרעת, תורה שבעל פה עיקרה לדעת הדינים והמשפט על בוריה, ולכן לא יועיל לעשות שנוי לשון, אלא א"כ ישמיט מילים שמי שלא מכיר הדברים לא יבין וכגון יכתוב 'וכל המציל וכו' כאלו קיים עולם מלא' (סנהדרין פ"ד משנה ה). אך שאר ההיתרים שייכים וכגון כותב דרך סיפור 'פגשתי את חבירי שעסוק בנושא' אין מעבירין על המצוות.

3. הוראת גדולי הדור

כבר עוררו גדולי הדור במכתבם (מצו"ב) מתאריך סיון תש"נ על חומר האיסור לכתוב או להדפיס פסוק או חלק מפסוק, כאשר יש 3 תיבות גם בלי הזכרת השם, אם יש חשש שיבוא לידי ביזיון, פרט לחלק מפסוק אם נכתב לצחות הלשון. וכתב הג"ר משה פיינשטיין זצ"ל (יו"ד חלק ב סימן קלד-קלה, חלק ח סימן לח) שצועק ככרוכיאל על הדפסות של פסוקים בלוחות שנה, הזמנות וכדומה. ותמה על השקרים שאמרו בשמו להתיר איסור חמור כזה. ומעיד על עצמו שלא כתב שום פסוק בהזמנות של בניו ובנותיו, וסיים וכן הוא מן הראוי לכל אדם להתנהג. וכן אסר הג"ר יהודה אלטמאן זצ"ל (שו"ת מי יהודה חלק א סימן צג ד"ה אבל), והתיר רק בדף מיוחד לדברי תורה. וכן התרעם הג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל (הליכות שלמה פרק כ) על הפסוקים שכותבים בהזמנות, וגנז את החלקים שכתוב פסוקים, ובנישואי ילדיו הקפיד לא להכניס פסוקים. וכן הקפיד הג"ר ניסים קרליץ שליט"א (גנזי הקודש פרק ט הערה ט).

וראה בתשובת הגר"ח קנייבסקי שליט"א (שו"ת גם אני אודך ש"ס ועניינים עמוד קפד) שהשיב ש'המנהג להקל' לכתוב פסוקים בהזמנות.

והורה הגר"ש אלישיב זצ"ל (גנזי הקודש פרק ט הערה ב) שאסור לכתוב על עטיפות של משלוחי מנות משנכנס אדר מרבבים בשמחה, שהיא הלכה פסוקה שהובאה בגמ' (תענית דף כט). ונפסק במשנ"ב (סימן תרפו ס"ק ח), וכן ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר, שהוא פסוק במגילה (אסתר פרק ח פסוק טז), ואפילו הנרות הללו קדש הם שהוא נוסח תפילה קדמון המיוסד לומר אחרי הדלקת נרות חנוכה ויש בו הלכה פסוקה, אסר לכותבו במודעות פרסום כי עלול להגיע לידי ביזיון.

שמות הקודש: לגבי שמות קודש, עוררו גדולי ישראל להזכירם רק בכינויים וקיצורים, שאינם טעונים גניזה. ולכן אם כתוב שם ה' מלא יש לגנוז את העיתון, אם כתוב שם ה' באופנים הבאים: אלוקים, קל, ה', ב"ה, בעז"ה, א"ה, אינו טעון גניזה.

סיכום הגיליון:

4. דינים העולים

- א. זהירות: אסור לכתוב או להדפיס פסוק או חלק מפסוק כאשר ניכר שהוא פסוק, גם בלי הזכרת השם אם יש חשש שיבוא לידי ביזיון, כמו עיתונים, מודעות, הזמנות וכדומה.
- ב. היתרים: בארבעת האופנים שאין קדושה בציטוט מותר: א. במילים בודדות שלא ניכר שהם ציטוט של פסוק מותר עד שלוש או ארבע מילים, ואם ניכר שזה פסוק יש אוסרים אפילו בשני מילים. ב. בדרך צחות, מליצה, סיפור דברים, דרך לשון בני אדם. ויש שהחמירו כאשר מציין את מקור הפסוק, או כאשר כותב פסוק שלם. ג. כאשר משנה את לשון הפסוק, או את סדר המילים (עד שלא נשאר שלוש מילים כסדרם. שינוי הסדר או לשון הציטוט מתיר בפסוקים, ולא במאמרי חז"ל).
- ג. שם ד': שמות קודש, יש להזכיר רק בכינויים וקיצורים שאינם טעונים גניזה. ❖

עומק הפשט'

נייד: 052-7687405 | פקס: 02-6507823 | 5047867@gmail.com

הגיליון הוקדש

לעילוי נשמת הרב

הצדיק רבי שלום הלל

בן רבי ישראל מרדכי

שטרן זצ"ל

נלב"ע כ"ג טבת

תשע"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

הנושא לשבוע הבא;

תלית לחם קשה לעניות

אפשרות להנצחה; לע"נ, לרפו"ש, לישועה, וכדומה!

ניתן לשלוח - רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס' ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.
וכן בקו הצדקה 073-2757000 יש להקיש עבור קוד 1529.

להצטרפות לרשימת

המקבלים את הגיליון

ישירות למייל שלהו

בקשת הצטרפות

5047867@gmail.com